

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman při rozhovoru s redaktorem Radimem Vaculíkem, foto: NSZ

Zeman chce víc dohod o vině a trestu

Právo, 17. 2. 2020, autor: Radim Vaculík

Jeden odsouzený vás denně na výdajích stojí 1200 korun. Je zcela legitimní klást si otázku, zda by u některých trestných činů místo vězení nestačil nějaký výrazný peněžitý trest, říká nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Hovoří i o tom, že dohoda o vině a trestu by se měla rozšířit na všechny zločiny, o svém vztahu s ministryní spravedlnosti či úvahách o odchodu z funkce.

*** Loni Nejvyšší státní zastupitelství ve zvláštní zprávě o českých věznicích zmínilo, že tresty za drogy jsou drakonické a mohly by být mírnější, což se příliš nelíbilo policejní Národní protidrogové centrále. Už jste to vyřešili?**

Problematiku trestů za drogy jsme zmiňovali pouze jako jeden z příkladů k diskusi, zda je trestní politika státu nastavena dobře. Už jsem si to s ředitelem centrály Jakubem Frydrychem vyjasnil. Nebyl to žádný požadavek na změnu. Jen jako příklad jsme uvedli, že si nejsme jisti, zda dlouhotrvající tresty odnětí svobody mají skutečně odstrašující důsledek a vliv na pachatele, anebo zda je jen izolují od zbytku společnosti. Ve vámi zmiňované zvláštní zprávě jsme došli k tomu, že nemáme v porovnání s ostatními státy nijak výrazně víc lidí, kteří by prošli vězením, jenom je tam máme na delší dobu. Budeme chtít rozpoutat debatu, co společnost očekává, zda je správně motto „zavřeme ho, až zčerná“, zda to nelze řešit nějakými jinými prostředky. V tomto směru by bylo dobře, kdyby se prosadila změna trestního zákoníku týkající se navýšení škod, která už leží ve Sněmovně.

*** Jaká změna?**

Že by se ze současných pěti tisíc korun jako spodní hranice trestného činu šlo na dvojnásobek. Potom bychom se ale měli obecně bavit o trestní politice státu, zda je správné, že máme ve vězení 1500 lidí za neplacení výživného, kteří ho tam dál nebudou platit, a pokud měli nějaké pracovní a sociální prostředí, tak jsou z něho vytrženi.

Je také otázka, jestli chceme mít ve vězení malé zlodějčky, a hlavně zdaje tam chceme mít na tak dlouho. Jestli by třeba nestačilo pachatele, který má poprvé nastoupit do vězení za bagatelní trestnou činnost, poslat ho tam jen na čtrnáct dnů či měsíc. Těchto trestů máme naprosté minimum.

*** Je pravda, že o trestech v řádech týdnů či několika měsíců u českých soudů neuslyšíte...**

Nedávají se. Je zcela legitimní klást si otázku, zda u některých trestných činů, například pokusu

o podvod, si má ten člověk jít napoprvé sednout. Jestli by nestačil nějaký výrazný peněžitý trest. Ale zase to nesmí být společností vnímáno, že dotyčný zaplatil a vykoupil se. Přitom většina českých věznic je velice stará, technicky nevyhovující a jeden odsouzený vás denně na výdajích stojí 1200 korun.

*** Takže byste rád ulevil věznicím a hovoříte o alternativních trestech. Jak a pro koho byste je použil?**

Je zajímavé, že když jsme poprvé v roce 2015 na poradách státního zastupitelství přišli s tématem peněžitých trestů, tak se po každé takové poradě jejich počet navýšil. Poté jsme s předsedou Nejvyššího soudu Pavlem Šámalem zorganizovali k tomuto tématu sérii seminářů a zase to poskočilo. Za minulý rok jsme téměř na devatenácti procentech uložených peněžitých trestů ve vztahu k počtu odsouzených osob, přičemž v tom roce 2015 to bylo jen necelých šest procent. Takže nárůst tam je, nicméně se domnívám, že je ještě možnost nějakého dalšího růstu. A je to docela zásadní, protože se podle mě začne ukazovat, že tam, kde rostou peněžité tresty, bude klesat ukládání podmíněných trestů, které se dosud často kumulují.

*** Tím míníte, že soudy začínají ukládat jen peněžité tresty?**

Přesně tak, jako samostatný trest. Dosud to byl vedlejší trest připojený k tomu podmíněnému. Když uvedu příklad, jste trestán za řízení pod vlivem, tak vždy u soudů bývalo takovéto zásadní trio: podmíněný trest, zákaz řízení a pak peněžitý trest. V současné době se ukazuje, že už

postačuje zákaz činnosti a peněžitý trest. Myslím si, že je to cesta správným směrem.

*** A jiné alternativní tresty či varianty?**

Hodně sázím na to, že projde novela trestního řádu. Dohoda o vině a trestu by se rozšířila na všechny trestné činy včetně zvláště závažných zločinů. V současnosti je těchto dohod strašně málo, za uplynulý rok jen 150.

*** Chápu, například teď na Slovensku došlo k dohodě u jednoho z pachatelů vraždy novináře Kuciaka. Za spolupráci s prokuraturou dostal nižší trest.**

Přesně tak. A teď mi řekněte: Je to špatně? Nutno říct, že na Slovensku, které dohodu o vině a trestu má v poměrně dost otevřené variantě už léta, ukládají zhruba šedesát procent trestů na základě této dohody. Tudíž je vidět, že je to možné. Proto už jsme před více než rokem podepsali memorandum s Českou advokátní komorou, abychom měli nějakou šablonu, podle které mohou státní zástupci jet, aby si byli jisti, že když budou komunikovat s obhájci, že to nejsou rozhovory s nepřítelem.

*** Mohla by novela platit už od příštího roku?**

V současnosti je hotový návrh novely ve Sněmovně. Pokud by to Sněmovnou prošlo ještě teď, tak je to teoreticky možné.

*** Jak vidíte dál svou budoucnost ve funkci?**

Řeknu to na rovinu. Načal jsem v této pozici desátý rok. Na jednu stranu mám stále ještě nápady, kam státní zastupitelství vést. Na druhou stranu rovnou říkám, že to není pozice, kterou bych chtěl dělat nadosmrti, tak jak je mi někdy podsouváno. Myslím si, že nastává anebo nastane doba, abych ani já nezakrňel ve své kariéře a svém myšlení, budu se muset hnout někam jinam a začít dělat něco jiného.

*** Dal jste si nějaký časový deadline?**

Ne, deadline nemám. V tomto směru jsem si nikdy kariéru neplánoval. A buďto přišla nějaká možnost, které jsem se chopil, nebo ne. Je mi jasné, že skončím, ale jasný termín pro svůj konec nemám. Jestli ho má někdo jiný, to nevím. Sám cítím jako velice prospěšné, když člověk po určité době, a deset let už je poměrně dlouhá doba, změní pozici.

*** Když říkáte, že deset let je dlouhá doba, a vy začínáte desátý rok, znamená to, že po jeho dovršení budete uvažovat o konci?**

Vrátím se na začátek své odpovědi, že jasný termín nemám.

*** Počátkem roku se odehrála roztržka mezi státním zastupitelstvím a Vězeňskou službou ČR ohledně výkonu trestu odsouzeného někdejšího hejtmana Davida Ratha a o dodržování zákona. Jak se na to díváte?**

Mám ten případ na stole, protože jsem obdržel podání ze strany generálního ředitele Vězeňské služby Petra Dohnala. To jsem ho nějakým způsobem vyhodnotil a v současné době se tím zabýváme. Vykonávám určitý způsob kontroly. Jakmile bude nějaký výsledek, seznámím s ním nejen generálního ředitele, ale přirozeně i podřízená státní zastupitelství. S ohledem na mediální ohlas, jaký to vyvolalo, se svými závěry nějakým vhodným způsobem seznámím i veřejnost.

*** Co si slibujete od vrácení kauzy Čapí hnízdo do stadia vyšetřování, které společně s prověřováním trvalo několik let? Myslíte, že se může důkazní situace nějak změnit?**

Vydal jsem v rámci svého rozhodnutí pokyny, kdy každý jeden z nich může vést k tomu, že buďto tu důkazní situaci potvrdí, anebo ji změní, podle toho, jak bude provedena. A to, jak to policie provede či neprovede, je záležitostí její a dozorového státního zástupce.

*** Jak je to v současnosti s návrhem zákona o státním zastupitelství?**

Zákon prošel Legislativní radou vlády, protikorupční radou a v současné době je na vládě. Ale nevím, jak dalece se bude pohybovat kupředu. Úplně na rovinu: Pro mě za současné situace, když vidím tu zákonnou předlohu, tak by snad bylo lepší ponechat současný stav.

*** A doplnit aktuální zákon formou novely o přesná funkční období vedoucích státních zástupců?**

Nastal trochu problém, že minulý rok se nám roztrhl pytel s návrhy novel. Každá byla odlišná, přičemž jsem v jednu dobu zaznamenal nějakých pět či šest iniciativ k tomu, jak to řešit. Myslím si, že by to nemělo být děláno v poklusu, že by se to mělo zvážit, a dokonce se domnívám, že by o tom měl být konsenzus napříč politickými stranami v parlamentu.

*** A je?**

Domnívám se, že v současné době to v konsenzu není, a to je také důvod, proč se domnívám, že za nynějšího stavu by možná bylo lepší nechat tento stav tak, jak je. Myslím si, že špatnou myšlenku nevyřkl Pavel Šámal (končící předseda Nejvyššího soudu), který hovořil o tom, že nový zákon o státním zastupitelství by bylo dobré navázat na nový trestní řád. Má to svoji hlubokou myšlenku, protože se my státní zástupci v rozpětí daném trestním řádem přirozeně pohybujeme. Bylo by tedy dobré vidět, jaké úkoly budou z nového trestního řádu padat na státní zastupitelství, a podle toho se potom zařídit.

*** Za jak dlouho by mohl být nový trestní řád hotov?**

Rekodifikační práce probíhají a v současné době je napsáno přípravné řízení a asi už se řeší i řízení před soudem. Takže to relativně postupuje.

*** Tudíž je reálný konec roku?**

Těžko říct. Nedokážu takovéto odhady dělat. Nevím, jaký mají časový rozvrh práce. Je možné, že do konce roku by to mohlo být připravené v hrubých rysech.

*** Pokud by ale měl být zároveň s trestním řádem následně schválen i zákon o státním zastupitelství, měl by se podle vás napsat znovu? Anebo co tedy s ním?**

U zákona o státním zastupitelství máme celkem dobrou předlohu z roku 2012, poněvadž je to asi nejpropracovanější, co za poslední dvě dekády vzniklo. Potom jsou tam ale věci, které si musíme rozmyslet, a to souvisí s organizací justice. Musíme si rozmyslet, jak má vypadat výstavba justice, jestli potřebujeme čtyři úrovně tak, jak je máme dnes, nebo nám stačí tři. Já jsem zásadním příznivcem tříúrovňové justice, tedy té nalézací, odvolací a kasační. Myslím si, že to bohatě stačí. Je otázka, jestli nějakým způsobem překreslit justiční mapu, soudní okresy a kraje, a na to se pak musí navázat státní zastupitelství. Debata se ale, bohužel, smrškla jen na funkční období a jmenování a odvolávání vedoucích státních zástupců, což je trochu škoda. Veřejná žaloba má podstatně širší záběr a my si v rámci ní musíme říct, co všechno má vlastně dělat. Musíme si také říci, jak dalece chceme specializovat státní zástupce na jednotlivé trestné činnosti. V současné době specializace funguje na větších úradech. Myslím ale nadále na vznik speciálního, zvláštního státního zastupitelství. Domnívám se, že jistou formu takového celku budeme bezesporu potřebovat. Ať už půjde o hospodářskou trestnou činnost, o závažné veřejné zakázky, o terorismus.

*** Vaše myšlenka zřídit speciální zastupitelství ale opět znamená zákonnou změnu anebo novelu stávajícího kodexu.**

Ano. Tím se dostávám zpět k tomu, co jsem říkal, že by bylo dobré vyčkat, zhodnotit, co přinese nový trestní řád, a potom to zase pojmout komplexně tak, jak to bylo u zmiňované připravované úpravy v roce 2012.

*** Abych to shrnul: Jste spíše pro to, současný návrh zahodit, vzít ten původní z roku 2012, upravit ho podle aktuálních potřeb a s tím jít ven?**

Ano, začít se o něm znovu bavit. Protože to, co máme v současné době na stole, je sice úprava zákona o státním zastupitelství dotýkající se dost zásadních věcí, co se týká správy státního zastupitelství, ale nepojímá ho komplexně.

*** Hovořil jste ale o tom, že by se ten zákon měl prolnout i se změnami na soudních okresech a krajích. Tam se však žádné změny nechystají, ne?**

Bohužel ne. Ta myšlenka je tu už roky. A v poslední době se hovoří o tom, že bychom se měli zamyslet, zda 86 soudních okresů není příliš mnoho. Jestli by nebylo vhodné některé okresy sloučit nebo kopírovat správní rozčlenění, tedy čtrnáct krajů, anebo něco jiného. Nemám na to recept, ale jedině, co bych chtěl, aby se tom začalo nejen debatovat, ale aby ta debata začala být kvalifikovaná a fundovaná. Mohla by se sestavit nějaká komise, která by na tom začala pracovat. Mohli by do ní přispět sociologové, abychom věděli, kam se nám hnula společnost, jaká je její mobilita.

*** S kým je potřeba se o takových plánech bavit?**

S ministerstvem spravedlnosti, které má zákonodárnou iniciativu a musí toto řešit. Státní zastupitelství je přirozeně připraveno kdykoli pomoci, přispět, bude-li o to zájem.

*** Jaká je v tomto ohledu s ministerstvem komunikace?**

Mám celkem pravidelná setkání s ministryní Marií Benešovou. Řekněme, že nejsou příliš častá,

ale pravidelná jsou. Na posledním jsme si řekli, že se o tom nějakým způsobem budeme bavit, tedy ještě nad tou novelou, která je na vládě. Zatím jsme nenašli úplně čas na to, se sejít.

*** Konkrétní dohody ale nejsou?**

Žádná konkrétní dohoda na stole není, to mohu rovnou říci. Ale zároveň by bylo liché se domnívat, že při setkání s ministryní se bavíme jen o zákoně o státním zastupitelství. Řešíme velice často personálie, nějaké IT zajištění apod.

*** Jde vůbec vaše pravidelná setkání s ministryní nazvat spoluprací?**

Určitě, bez ní bychom nefungovali. To zase musím říct, že i když máme na něco jiný názor, konkrétně třeba na výše zmiňovaný zákon o státním zastupitelství, tak jsme dost velcí profesionálové na to, abychom se nechovali jako malé děti a nemluvili spolu. Je pravda, že v legislativní oblasti máme diametrálně odlišné názory, ale v dalších oblastech dokážeme spolupracovat a dohodnout se. Bez toho by to nešlo, protože dokud vám ministerstvo spravedlnosti drží na jedné straně měšec s penězi, což není kritika, ale fakt, a na druhé straně personální zázemí celého státního zastupitelství, tak komunikace nutná je.

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman při rozhovoru s redaktorem Radimem Vaculíkem, foto: NSZ

Zeman chce víc dohod o vině a trestu

Právo, 17. 2. 2020, autor: Radim Vaculík

Jeden odsouzený vás denně na výdajích stojí 1200 korun. Je zcela legitimní klást si otázku, zda by u některých trestných činů místo vězení nestačil nějaký výrazný peněžitý trest, říká nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Hovoří i o tom, že dohoda o vině a trestu by se měla rozšířit na všechny zločiny, o svém vztahu s ministryní spravedlnosti či úvahách o odchodu z funkce.

*** Loni Nejvyšší státní zastupitelství ve zvláštní zprávě o českých věznicích zmínilo, že tresty za drogy jsou drakonické a mohly by být mírnější, což se příliš nelíbilo policejní Národní protidrogové centrále. Už jste to vyřešili?**

Problematiku trestů za drogy jsme zmiňovali pouze jako jeden z příkladů k diskusi, zda je trestní politika státu nastavena dobře. Už jsem si to s ředitelem centrály Jakubem Frydrychem vyjasnil. Nebyl to žádný požadavek na změnu. Jen jako příklad jsme uvedli, že si nejsme jisti, zda dlouhotrvající tresty odnětí svobody mají skutečně odstrašující důsledek a vliv na pachatele, anebo zda je jen izolují od zbytku společnosti. Ve vámi zmiňované zvláštní zprávě jsme došli k tomu, že nemáme v porovnání s ostatními státy nijak výrazně víc lidí, kteří by prošli vězením, jenom je tam máme na delší dobu. Budeme chtít rozpoutat debatu, co společnost očekává, zda je správně motto „zavřeme ho, až zčerná“, zda to nelze řešit nějakými jinými prostředky. V tomto směru by bylo dobře, kdyby se prosadila změna trestního zákoníku týkající se navýšení škod, která už leží ve Sněmovně.

*** Jaká změna?**

Že by se ze současných pěti tisíc korun jako spodní hranice trestného činu šlo na dvojnásobek. Potom bychom se ale měli obecně bavit o trestní politice státu, zda je správné, že máme ve vězení 1500 lidí za neplacení výživného, kteří ho tam dál nebudou platit, a pokud měli nějaké pracovní a sociální prostředí, tak jsou z něho vytrženi.

Je také otázka, jestli chceme mít ve vězení malé zlodějčky, a hlavně zdaje tam chceme mít na tak dlouho. Jestli by třeba nestačilo pachatele, který má poprvé nastoupit do vězení za bagatelní trestnou činnost, poslat ho tam jen na čtrnáct dnů či měsíc. Těchto trestů máme naprosté minimum.

*** Je pravda, že o trestech v řádech týdnů či několika měsíců u českých soudů neuslyšíte...**

Nedávají se. Je zcela legitimní klást si otázku, zda u některých trestných činů, například pokusu o podvod, si má ten člověk jít napoprvé sednout. Jestli by nestačil nějaký výrazný peněžitý trest. Ale zase to nesmí být společností vnímáno, že dotyčný zaplatil a vykoupil se. Přitom většina českých věznic je velice stará, technicky nevyhovující a jeden odsouzený vás denně na výdajích stojí 1200 korun.

*** Takže byste rád ulevil věznicím a hovoříte o alternativních trestech. Jak a pro koho byste je použil?**

Je zajímavé, že když jsme poprvé v roce 2015 na poradách státního zastupitelství přišli s tématem peněžitých trestů, tak se po každé takové poradě jejich počet navýšil. Poté jsme s předsedou Nejvyššího soudu Pavlem Šámalem zorganizovali k tomuto tématu sérii seminářů a zase to poskočilo. Za minulý rok jsme téměř na devatenácti procentech uložených peněžitých trestů ve vztahu k počtu odsouzených osob, přičemž v tom roce 2015 to bylo jen necelých šest procent. Takže nárůst tam je, nicméně se domnívám, že je ještě možnost nějakého dalšího růstu. A je to docela zásadní, protože se podle mě začne ukazovat, že tam, kde rostou peněžité tresty, bude klesat ukládání podmíněných trestů, které se dosud často kumulují.

*** Tím míníte, že soudy začínají ukládat jen peněžité tresty?**

Přesně tak, jako samostatný trest. Dosud to byl vedlejší trest připojený k tomu podmíněnému. Když uvedu příklad, jste trestán za řízení pod vlivem, tak vždy u soudů bývalo takovéto zásadní trio: podmíněný trest, zákaz řízení a pak peněžítý trest. V současné době se ukazuje, že už postačuje zákaz činnosti a peněžítý trest. Myslím si, že je to cesta správným směrem.

*** A jiné alternativní tresty či varianty?**

Hodně sázím na to, že projde novela trestního řádu. Dohoda o vině a trestu by se rozšířila na všechny trestné činy včetně zvláště závažných zločinů. V současnosti je těchto dohod strašně málo, za uplynulý rok jen 150.

*** Chápu, například teď na Slovensku došlo k dohodě u jednoho z pachatelů vraždy novináře Kuciaka. Za spolupráci s prokuraturou dostal nižší trest.**

Přesně tak. A teď mi řekněte: Je to špatně? Nutno říct, že na Slovensku, které dohodu o vině a trestu má v poměrně dost otevřené variantě už léta, ukládají zhruba šedesát procent trestů na základě této dohody. Tudíž je vidět, že je to možné. Proto už jsme před více než rokem podepsali memorandum s Českou advokátní komorou, abychom měli nějakou šablonu, podle které mohou státní zástupci jet, aby si byli jisti, že když budou komunikovat s obhájci, že to nejsou rozhovory s nepřítelem.

*** Mohla by novela platit už od příštího roku?**

V současnosti je hotový návrh novely ve Sněmovně. Pokud by to Sněmovnou prošlo ještě teď, tak je to teoreticky možné.

*** Jak vidíte dál svou budoucnost ve funkci?**

Řeknu to na rovinu. Načal jsem v této pozici desátý rok. Na jednu stranu mám stále ještě nápady, kam státní zastupitelství vést. Na druhou stranu rovnou říkám, že to není pozice, kterou bych chtěl dělat nadsmrti, tak jak je mi někdy podsouváno. Myslím si, že nastává anebo nastane doba, abych ani já nezakrnl ve své kariéře a svém myšlení, budu se muset hnout někam jinam a začít dělat něco jiného.

*** Dal jste si nějaký časový deadline?**

Ne, deadline nemám. V tomto směru jsem si nikdy kariéru neplánoval. A buďto přišla nějaká možnost, které jsem se chopil, nebo ne. Je mi jasné, že skončím, ale jasný termín pro svůj konec nemám. Jestli ho má někdo jiný, to nevím. Sám cítím jako velice prospěšné, když člověk po určité době, a deset let už je poměrně dlouhá doba, změní pozici.

*** Když říkáte, že deset let je dlouhá doba, a vy začínáte desátý rok, znamená to, že po jeho dovršení budete uvažovat o konci?**

Vrátím se na začátek své odpovědi, že jasný termín nemám.

*** Počátkem roku se odehrála roztržka mezi státním zastupitelstvím a Vězeňskou službou ČR ohledně výkonu trestu odsouzeného někdejšího hejtmana Davida Ratha a o dodržování zákona. Jak se na to díváte?**

Mám ten případ na stole, protože jsem obdržel podání ze strany generálního ředitele Vězeňské služby Petra Dohnala. To jsem ho nějakým způsobem vyhodnotil a v současné době se tím zabýváme. Vykonávám určitý způsob kontroly. Jakmile bude nějaký výsledek, seznámím s ním nejen generálního ředitele, ale přirozeně i podřízená státní zastupitelství. S ohledem na mediální ohlas, jaký to vyvolalo, se svými závěry nějakým vhodným způsobem seznámím i veřejnost.

*** Co si slibujete od vrácení kauzy Čapí hnízdo do stadia vyšetřování, které společně s prověřováním trvalo několik let? Myslíte, že se může důkazní situace nějak změnit?**

Vydal jsem v rámci svého rozhodnutí pokyny, kdy každý jeden z nich může vést k tomu, že buďto tu důkazní situaci potvrdí, anebo ji změní, podle toho, jak bude provedena. A to, jak to policie provede či neprovede, je záležitostí její a dozorového státního zástupce.

*** Jak je to v současnosti s návrhem zákona o státním zastupitelství?**

Zákon prošel Legislativní radou vlády, protikorupční radou a v současné době je na vládě. Ale nevím, jak dalece se bude pohybovat kupředu. Úplně na rovinu: Pro mě za současné situace, když vidím tu zákonnou předlohu, tak by snad bylo lepší ponechat současný stav.

*** A doplnit aktuální zákon formou novely o přesná funkční období vedoucích státních zástupců?**

Nastal trochu problém, že minulý rok se nám roztrhl pytel s návrhy novel. Každá byla odlišná, přičemž jsem v jednu dobu zaznamenal nějakých pět či šest iniciativ k tomu, jak to řešit. Myslím si, že by to nemělo být děláno v poklusu, že by se to mělo zvážit, a dokonce se domnívám, že by o tom měl být konsenzus napříč politickými stranami v parlamentu.

*** A je?**

Domnívám se, že v současné době to v konsenzu není, a to je také důvod, proč se domnívám, že za nynějšího stavu by možná bylo lepší nechat tento stav tak, jak je. Myslím si, že špatnou myšlenku nevyřkl Pavel Šámal (končící předseda Nejvyššího soudu), který hovořil o tom, že nový zákon o státním zastupitelství by bylo dobré navázat na nový trestní řád. Má to svoji hlubokou myšlenku, protože se my státní zástupci v rozpětí daném trestním řádem přirozeně pohybujeme. Bylo by tedy dobré vidět, jaké úkoly budou z nového trestního řádu padat na státní zastupitelství, a podle toho se potom zařídit.

*** Za jak dlouho by mohl být nový trestní řád hotov?**

Rekodifikační práce probíhají a v současné době je napsáno přípravné řízení a asi už se řeší i řízení před soudem. Takže to relativně postupuje.

*** Tudíž je reálný konec roku?**

Těžko říct. Nedokážu takovéto odhady dělat. Nevím, jaký mají časový rozvrh práce. Je možné, že do konce roku by to mohlo být připravené v hrubých rysech.

*** Pokud by ale měl být zároveň s trestním řádem následně schválen i zákon o státním zastupitelství, měl by se podle vás napsat znovu? Anebo co tedy s ním?**

U zákona o státním zastupitelství máme celkem dobrou předlohu z roku 2012, poněvadž je to asi nejpropracovanější, co za poslední dvě dekády vzniklo. Potom jsou tam ale věci, které si musíme rozmyslet, a to souvisí s organizací justice. Musíme si rozmyslet, jak má vypadat výstavba justice, jestli potřebujeme čtyři úrovně tak, jak je máme dnes, nebo nám stačí tři. Já jsem zásadním příznivcem tříúrovňové justice, tedy té nalézací, odvolací a kasační. Myslím si, že to bohatě stačí. Je otázka, jestli nějakým způsobem překreslit justiční mapu, soudní okresy a kraje, a na to se pak musí navázat státní zastupitelství. Debata se ale, bohužel, smrškla jen na funkční období a jmenování a odvolávání vedoucích státních zástupců, což je trochu škoda. Veřejná žaloba má podstatně širší záběr a my si v rámci ní musíme říct, co všechno má vlastně dělat. Musíme si také říci, jak dalece chceme specializovat státní zástupce na jednotlivé trestné činnosti. V současné době specializace funguje na větších úradech. Myslím ale nadále na vznik speciálního, zvláštního státního zastupitelství. Domnívám se, že jistou formu takového celku budeme bezesporu potřebovat. Ať už půjde o hospodářskou trestnou činnost, o závažné veřejné zakázky, o terorismus.

*** Vaše myšlenka zřídit speciální zastupitelství ale opět znamená zákonnou změnu anebo novelu stávajícího kodexu.**

Ano. Tím se dostávám zpět k tomu, co jsem říkal, že by bylo dobré vyčkat, zhodnotit, co přinese nový trestní řád, a potom to zase pojmout komplexně tak, jak to bylo u zmiňované připravované úpravy v roce 2012.

*** Abych to shrnul: Jste spíše pro to, současný návrh zahodit, vzít ten původní z roku 2012, upravit ho podle aktuálních potřeb a s tím jít ven?**

Ano, začít se o něm znovu bavit. Protože to, co máme v současné době na stole, je sice úprava zákona o státním zastupitelství dotýkající se dost zásadních věcí, co se týká správy státního zastupitelství, ale nepojímá ho komplexně.

*** Hovořil jste ale o tom, že by se ten zákon měl prolnout i se změnami na soudních okresech a krajích. Tam se však žádné změny nechystají, ne?**

Bohužel ne. Ta myšlenka je tu už roky. A v poslední době se hovoří o tom, že bychom se měli zamyslet, zda 86 soudních okresů není příliš mnoho. Jestli by nebylo vhodné některé okresy sloučit nebo kopírovat správní rozčlenění, tedy čtrnáct krajů, anebo něco jiného. Nemám na to recept, ale jedině, co bych chtěl, aby se tom začalo nejen debatovat, ale aby ta debata začala být kvalifikovaná a fundovaná. Mohla by se sestavit nějaká komise, která by na tom začala pracovat. Mohli by do ní přispět sociologové, abychom věděli, kam se nám hnula společnost,

jaká je její mobilita.

*** S kým je potřeba se o takových plánech bavit?**

S ministerstvem spravedlnosti, které má zákonodárnou iniciativu a musí toto řešit. Státní zastupitelství je přirozeně připraveno kdykoli pomoci, přispět, bude-li o to zájem.

*** Jaká je v tomto ohledu s ministerstvem komunikace?**

Mám celkem pravidelná setkání s ministryní Marií Benešovou. Řekněme, že nejsou příliš častá, ale pravidelná jsou. Na posledním jsme si řekli, že se o tom nějakým způsobem budeme bavit, tedy ještě nad tou novelou, která je na vládě. Zatím jsme nenašli úplně čas na to, se sejít.

*** Konkrétní dohody ale nejsou?**

Žádná konkrétní dohoda na stole není, to mohu rovnou říci. Ale zároveň by bylo liché se domnívat, že při setkání s ministryní se bavíme jen o zákoně o státním zastupitelství. Řešíme velice často personálie, nějaké IT zajištění apod.

*** Jde vůbec vaše pravidelná setkání s ministryní nazvat spoluprací?**

Určitě, bez ní bychom nefungovali. To zase musím říct, že i když máme na něco jiný názor, konkrétně třeba na výše zmiňovaný zákon o státním zastupitelství, tak jsme dost velcí profesionálové na to, abychom se nechovali jako malé děti a nemluvili spolu. Je pravda, že v legislativní oblasti máme diametrálně odlišné názory, ale v dalších oblastech dokážeme spolupracovat a dohodnout se. Bez toho by to nešlo, protože dokud vám ministerstvo spravedlnosti drží na jedné straně měšec s penězi, což není kritika, ale fakt, a na druhé straně personální zázemí celého státního zastupitelství, tak komunikace nutná je.